

Številka: 6223-0001/2015-10503

Datum: 8. 5. 2019

Predlagatelj:
Franc Zdolšek, župan

OBČINSKI SVET

Predlagam, da Občinski svet Laško na svoji 4. redni seji obravnava naslednjo

ZADEVO: Informacija v zvezi z aktivnostmi glede prenosa Gradu Tabor na Občino Laško

Gradivo pripravil: Oddelek za gospodarske dejavnosti

Predstavnik predlagatelja na seji:

- Tina Košir, direktorica OU Laško

Finančne obveznosti:

Predloženo gradivo, do izvedbe dejanskega prenosa objekta v upravljanje občine nima neposrednih finančnih posledic na proračun, strošek priprave dokumentacije in vse predhodne aktivnosti pa upoštevane v rebalansu Proračuna Občine Laško za leto 2019.

Gradivo obravnavali:

- Odbor za gospodarski razvoj občine, 8. maja 2019,
- Odbor za družbene dejavnosti in društva, 8. maja 2019.

Pristojnost in pravna podlaga:

- 46. in 56. člen Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18)
- 21. člen Statuta Občine Laško (Ur. list RS, št. 79/15-UPB1 in 68/18)
- Pravno mnenje: Utemeljitev javnega interesa za brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško (Inštitut za javno-zasebno partnerstvo, april 2019)

Predlagam, da Občinski svet Laško v zvezi s predloženo zadevo sprejme naslednja **sklepa**:

1. Občinski svet Laško se je seznanil s pravnim mnenjem Utemeljitev javnega interesa za brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško (april 2019) v predloženi vsebini.
2. Občinski svet Laško potrjuje, da je brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško v javnem interesu in podpira prizadevanja Občine Laško za brezplačen prenos Gradu Tabor, ki se nahaja na naslovu Cesta na Svetino 23, 3270 Laško - Grad Tabor (EŠD 14849) s pripadajočimi zemljiškimi parcelami 91/3 in 92, k.o. 1026 Laško v skupni izmeri 2.749 m², po zakonu v lasti D.S.U., družbe za svetovanje in upravljanje, d.o.o., v last in posest Občine Laško.

Župan Občine Laško
Franc Zdolšek

Obrazložitev:

Občina Laško pripravlja vlogo, s katero bo Vlado RS in skupščino D.S.U., družbe za svetovanje in upravljanje, d.o.o., zaprosila za brezplačen prenos lastništva Gradu Tabor in pripadajočih funkcionalnih zemljišč na Občino Laško.

Na objektu Cesta na Svetino 23, 3270 Laško - Grad Tabor (EŠD 14849) s pripadajočo zemljiško parcelo št. 91/3, k.o. 1026 Laško (ID 5015889) je v času priprave tega gradiva še vknjižena lastninska pravica Pivovarne Laško Union, d.o.o. Pivovarniška ulica 2, 1000 Ljubljana. Vendar pa grad Tabor ni bil predmet lastninjenja v okviru lastninskega preoblikovanja Pivovarne Laško, zato je po zakonu postal last Slovenske razvojne družbe, katere pravna naslednica je današnja D.S.U., družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o. (v nadaljevanju: DSU), ki pa je trenutno v končni fazi vpisa lastninske pravice v zemljiški knjigi.

Funkcionalno zemljišče gradu predstavlja tudi parcela št. 92 v k.o. 1026 Laško (ID 785912), ki obdaja obzidje gradu. Na parceli je vknjižena lastninska pravica v korist Republike Slovenije, z vknjiženo prepovedjo odtujitve v korist Občine Laško. Predmetna parcela prav tako ni bila predmet lastninjenja s strani PLU in je bila v letu 1994 prenesena na Republiko Slovenijo, za katero je pogodbo o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov sklenil Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju: SKZG). Dne 10. 4. 2019 je Občina Laško prejela zaprosilo SKZG, da poskrbi za izbris prepovedi odtujitve v korist Občine Laško, saj namerava SKZG zemljišče s parcelno številko 92 k.o. 1026 Laško, ki ni bilo olastninjeno s strani Pivovarne Laško, glede na izdano potrdilo o namenski rabi, št. 3502-71/2019 z dne 7. 3. 2019, ki ga je izdala Občina Laško in skladno s 6. členom Zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (Uradni list RS, št. 30/98, 72/98 – odl. US, 12/99, 50/99 – ZPSPID, 79/01 in 80/04 – ZUARLPP) in Zakona o prenosu pooblastil, pravic in obveznosti Slovenske razvojne družbe in o prenehanju Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo (Ur. list RS, st. 50/04), s pogodbo prenesti v last D.S.U., d.o.o..

Pravno podlago za brezplačen prenos lastništva iz D.S.U., d.o.o. na Občino Laško predstavlja 56. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18). Nepremično premoženje se lahko brezplačno odsvoji le, če je pridobitelj oseba javnega prava in je izražen javni interes. Javni interes je potrebno skrbno utemeljiti v pogodbi o brezplačni odsvojitvi nepremičnega premoženja, katere sestavni del bo tudi določilo o prepovedi odsvojitve in obremenitve nepremičnine za najmanj pet let v korist odsvojitelja.

Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti torej omogoča brezplačen prenos gradu Tabor na Občino Laško, v kolikor je prenos v javnem interesu, razen v kolikor bi taka pridobitev povzročila večje stroške ali če bi bilo lastništvo povezano s pogoji, ki bi povzročili nesorazmerne obveznosti za Občino Laško, glede na koristi brezplačne pridobitve (46. člen). V tej fazi ni mogoče identificirati, da bi brezplačen prenos gradu Tabor na Občino Laško povzročil večje stroške za Občino Laško ali da bi bilo lastništvo povezano s pogoji, ki bi povzročili nesorazmerne obveznosti za Občino skupnosti glede na koristi brezplačne pridobitve, ker tudi ne razpolagamo s podatki, ki bi omogočali finančno in ekonomsko analizo. Ob upoštevanju vsega navedena predlagamo, da občinski svet sprejme sklepa v predloženi vsebini.

Pripravila:

Stanka Jošt,
višja svetovalka

mag. Andrej Flis,
vodja Oddelka

Priloge:

- Pravno menje: Utemeljitev javnega interesa za brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško – april 2019

Inštitut za javno-zasebno partnerstvo, zavod
Turjak,
Poslovna enota Ljubljana
Ukmarjeva 2
1000 Ljubljana
Kontaktna oseba: doc. dr. Petra Ferk
T: 01 60 100 72
F: 01 60 100 71
M: 041 400 910
E: petra.ferk@pppforum.si
S: www.pppforum.si

NAROČNIK:
OBČINA LAŠKO
Mestna ulica 2
3270 Laško

PRAVNO MNENJE: UTEMELJITEV JAVNEGA INTERESA ZA BREZPLAČEN PRENOS GRADU TABOR NA OBČINO LAŠKO

1. UVOD

S strani Občine Laško smo prejeli zaprosilo, da pripravimo pravno mnenje glede utemeljitve javnega interesa za brezplačen prenos gradu Tabor na Občino Laško.

V nadaljevanju podano mnenje predstavlja strokovno stališče Inštituta za javno-zasebno partnerstvo in je pripravljeno na podlagi najboljšega znanja in osebne presoje po skrbni analizi izpostavljenih vprašanj s strani pripravljavcev mnenja. Mnenje je podano na podlagi preučitve dejanskega stanja, dokumentacije in pravnih podlag, navedenih v nadaljevanju in pridobljenih na podlagi javno dostopnih podatkov ter na podlagi pojasnil in dokumentacije, ki jo je pripravljavec mnenja prejel od naročnika. Pripravljavec mnenja dopušča možnost, da v času priprave tega mnenja študije ni bil seznanjen z vsemi relevantnimi podatki, ki bi lahko vplivali na v nadaljevanju prikazano analizo. Inštitut za javno-zasebno partnerstvo naročnika opozarja, da kljub navedenim argumentom to ne pomeni, da organ, ki bi morebiti presojal zadevo, ne bi mogel odločiti drugače.

2. DEJANSKO STANJE

Grad Tabor je vpisan v Register nepremične kulturne dediščine pod EŠD 14849, vendar pa ni razglašen kot spomenik lokalnega pomena. Grad Tabor se nahaja se ob vznožju Huma. Grajska zasnova je iz 12. stol. (prva omemba 1265). V EŠD je vpisan kot romanski, kasneje zvišan stanovanjski stolp, poligonalno obzidje ter rekonstruiran okrogli stolpič iz 1532.¹ Pričevanja ga opisujejo kot last Celjskih grofov, ki so v njem uživali ob občasnih lovskih prireditvah in viteških igrah. Po turškem požigu leta 1487 je bil grad predelan v protiturški tabor, od koder tudi izvira njegovo ime. S koncem turških upadov je kot opuščena trdnjava dolga stoletja sameval in propadal. Ruševine so prvič očistili v petdesetih letih in sicer krajani sami v okviru Turističnega društva. Poskrbeli so tudi za elektrifikacijo. Z obnovo se je trudil tudi zasebnik, ker pa je obnova gradu zahtevna naloga, je le ta dolga leta sameval. Njegovo samevanje je med leti 1984 in 1988 s celovito obnovo preprečila Pivovarna Laško ter mu s pomočjo strokovne ekipe pod vodstvom arhitekta Andreja Kemra vlila novo življenje. Andrej Kemr, Tomaž Kržišnik in Miljenko Licul so za obnovo gradu prejeli Plečnikovo nagrado za leto 1988. Leta 1989 je svoja vrata na gradu tabor prvič odprla restavracija.²

Grad Tabor (EŠD 14849) v celoti leži na parc. št. 91/3 k.o. Laško, na kateri je na dan 12. 4. 2019 v zemljiški knjigi vknjižena lastninska pravica Pivovarne Laško Union d.o.o. (v nadaljevanju: PLU). Grad Tabor ni bil predmet lastninjenja v okviru lastninskega preoblikovanja Pivovarne Laško, zato je *ex lege* postal last Slovenske razvojne družbe, katere pravna naslednica je današnja D.S.U., družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o. (v nadaljevanju: DSU), ki je trenutno v končni fazi vpisa lastninske pravice v zemljiški knjigi.

Funkcionalno zemljišče gradu predstavlja tudi parcela št. 92 k.o. Laško, ki obdaja obzidje gradu in na kateri stoji skladišče za plin. Na predmetni parceli je na dan 12. 4. 2019 vknjižena lastninska pravica v korist Republike Slovenije z vknjiženo prepovedjo odtujitve v korist Občine Laško. Predmetna parcela prav tako ni bila predmet lastninjenja s strani PLU in je bila v letu 1994 prenesena na Republiko Slovenijo, za katero je pogodbo o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov sklenil Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju: SKZG). Dne 10. 4. 2019 je Občina Laško prejela zaprosilo SKZG, da poskrbi za izbris prepovedi odtujitve v korist Občine Laško, saj bo SKZG zemljišče s parcelno številko 92 k.o. Laško, ki ni bilo olastninjeno s strani Pivovarne Laško, glede na izdano potrdilo o namenski rabi, št. 3502-71/2019, z dne 7. 3. 2019, ki ga je izdala Občina Laško in skladno s 6. členom Zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (Ur. list RS, št. 30/98 idr.) in Zakona o prenosu pooblastil, pravic in obveznosti Slovenske razvojne družbe in o prenehanju Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo (Ur. list RS, št. 50/2004), s pogodbo prenesel v last DSU.

¹ Vir: <<http://giskd6s.situla.org/giskd/>> (17.4.2019).

² Vir: <<https://www.pavus.si/sl/grad-tabor-lasko/>> (17.4.2019).

Do gradu vodi cesta, ki se nahaja na parcelah št. 90/1 in 90/2 (prej parc. št. 90) obe k.o. Laško. Na obeh parcelah je na dan 12. 4. 2019 (še) vknjižena lastninska pravica v korist PLU.

Na sliki spodaj je prikaz območja gradu Tabor iz Registra kulturne dediščine. Rdeči rob okoli gradu zamejuje območje kulturne dediščine, medtem ko je modro črtkano območje prikazuje vplivno območje dediščine. V varovanih območjih morajo skladno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine vsi posegi potekati skladno s predhodno pridobljeni kulturno varstvenimi akti (kulturno varstveni pogoji in soglasja).

Slika 1: Prikaz območja gradu Tabor iz Registra kulturne dediščine

Vir: Gisportal.

3. IDENTIFIKACIJA PRAVNIH PODLAG ZA BREZPLAČEN PRENOS GRADU TABOR NA OBČINO LAŠKO

Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1)³ v 46. členu opredeljuje brezplačno pridobivanje in določa:

»Nepremično premoženje se lahko pridobi brezplačno, razen če bi taka pridobitev povzročila večje stroške ali če bi bilo lastništvo povezano s pogoji, ki bi povzročili nesorazmerne obveznosti za državo ali samoupravne lokalne skupnosti glede na koristi brezplačne pridobitve.«

Nadalje ZSPDSLS-1 v 56. členu določa:

»(1) Nepremično premoženje se lahko brezplačno odsvoji le, če je pridobitelj oseba javnega prava in je izražen javni interes, in sicer:

- za graditev javnih objektov ali
- za uporabo že zgrajenih javnih objektov.

(2) Javni interes se šteje za podan, če se nepremično premoženje iz prejšnjega odstavka nameni za **vzgojo in izobraževanje, šport, zdravstvo, šolstvo, socialno varstvo, znanost, kulturo, javno upravo, prometno, energetska, komunalno in vodno infrastrukturo** ali za potrebe obrambe države, državnih rezerv, varnosti državljanov in njihovega premoženja,

³ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ali za izvedbo omilitvenih ali izravnalnih ukrepov po predpisih o ohranjanju narave.«

Kot vidimo, ZSPDSLS-1 vsebuje določbe, ki omogočajo brezplačen prenos gradu Tabor na Občino Laško, v kolikor je prenos v javnem interesu, razen v kolikor bi taka pridobitev povzročila večje stroške ali če bi bilo lastništvo povezano s pogoji, ki bi povzročili nesorazmerne obveznosti za Občino Laško, glede na koristi brezplačne pridobitve.

4. IDENTIFIKACIJA IN UTEMELJITEV JAVNEGA INTERESA ZA BREZPLAČEN PRENOS GRADU TABOR NA OBČINO LAŠKO

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)⁴ v 2. členu določa, da javna korist varstva dediščine obsega že samo identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, kar bi Občina Laško z zaščito Gradu Tabor kot kulturnega spomenika lokalnega pomena v Gradu Tabor prepoznala:

»(1) Varstvo dediščine je v javno korist. Javna korist varstva dediščine se določa v skladu s kulturnim, vzgojnim, razvojnim, simbolnim in identifikacijskim pomenom dediščine za državo, pokrajine in občine.

(2) Javna korist varstva dediščine obsega:

- **identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,**
- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom,
- predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje,
- celostno ohranjanje dediščine,
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva.

(3) Država, pokrajine in občine uresničujejo javno korist varstva tako, da organizirajo in podpirajo dejavnosti in ravnanja iz prejšnjega odstavka in izvajajo ukrepe na podlagi tega zakona.«

V 11. členu ZVKD določa:

»(1) Nepremična dediščina, ki

- predstavlja izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti,
- je pomemben del prostora ali dediščine Republike Slovenije ali njenih regij ali
- predstavlja vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in prostorom, se lahko zaradi svojega izjemnega pomena za državo (v nadaljnjem besedilu: spomenik državnega pomena) ali posebnega pomena za pokrajino ali občino (v nadaljnjem besedilu: spomenik lokalnega pomena) razglasi za spomenik.

ZVKD-1 v 36. členu določa ravnanje z dediščino, kot sledi:

»(1) Z dediščino je treba ravnati tako, da se zagotavlja čim večja ohranitev njenih kulturnih vrednot za prihodnost.

⁴ Zakon o varstvu kulturne dediščine, Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

(2) S spomenikom je treba ravnati tako, da se dosledno upoštevajo in ohranjajo njegove kulturne vrednote in družbeni pomen.

(3) Lastnik oziroma posestnik mora s spomenikom ravnati kot dober gospodar.«

Občina Laško si prizadeva za razglasitev Gradu Tabor za spomenik lokalnega pomena. V letu 2002 so bile pripravljene Strokovne podlage za razglasitev kulturnih spomenikov v Občini Laško,⁵ kjer je bil obravnavan tudi Grad Tabor, vendar postopek razglasitve ni še bil izveden.

Nadalje ZVKD-1 v 59. členu opredeljuje upravljanje s kulturnimi spomeniki, pri čemer predvideva, da lastnik oziroma posestnik zagotovi upravljanje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi neposredno ali tako, da ga poveri upravljavcu. V skladu z aktom o razglasitvi spomeniškega območja lahko organ, ki je izdal akt o razglasitvi, sam neposredno upravlja spomeniško območje v režijskem obratu, ustanovi v ta namen javni zavod, poveri upravljanje javnemu zavodu, ki je ustanovljen z namenom upravljanja spomenikov in spomeniških območij, ali poveri upravljanje fizični ali pravni osebi na podlagi predpisov, ki urejajo javno-zasebno partnerstvo. Upravljanje spomenika ali spomeniškega območja se izvaja na podlagi načrta upravljanja.

Kot je razvidno iz zgoraj identificiranih določb, bi brezplačen prenos Gradu Tabor v last Občine Laško bi Občini omogočil, da zagotovi ustrezno upravljanje s kulturno dediščino ter na ta način zaščiti javnega interesa v skladu z določbami ZVKD-1, obenem pa bo Občina Laško intenzivneje pristopila k aktivnostim za razglasitev Gradu Tabor kot spomenika lokalnega pomena.

V 21. členu Zakona o lokalni samoupravi⁶ je določeno, da občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev med drugim opravlja naslednje naloge:

»Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom.

Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge:

- upravlja občinsko premoženje;
- **omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva;**
- [...]
- ustvarja pogoje za **izobraževanje odraslih**, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev;
- **pospešuje vzgojno izobraževalno**, informacijsko, dokumentacijsko, društveno, in drugo, dejavnost na svojem območju;
- **pospešuje razvoj športa in rekreacije;**
- **pospešuje kulturnometniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov**, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za **kulturno dediščino** na svojem območju;
- [...].«

Brezplačen prenos Gradu Tabor v last Občine Laško bi občini omogočil opravljanje zgoraj poudarjenih nalog. Grad Tabor bi prispeval k **gospodarskemu razvoju občine**, saj bi občina lahko z njegovo pomočjo razvijala turizem in gostinsko dejavnost. V okviru gradu bi občina lahko **promovirala kraj in lokalno kulinariko**. Na gradu že sedaj deluje restavracija, v sodelovanju s katero bi občina lahko organizirala kuharske tečaje, na katerih bi občani in turisti spoznavali gastronomijo občine in celotne Savinjske regije.

⁵ ZVKDS, OE Celje, št. 02-5206/1-02 z dne 17.4.2002.

⁶ Zakon o lokalni samoupravi, Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLSL-1 in 30/18.

Občina bi grad lahko uporabila za razvoj športa in rekreacije. Grad že zdaj služi kot prostor za izhodišče ali zaključek različnih športnih akcij. Na tem bi lahko občina gradila in na ta način prispevala k razširjenosti športne dejavnosti.

Grad ponuja tudi možnost vzgojno izobraževalne dejavnosti. Na gradu bi se lahko organizirale različne delavnice in programi tako za otroke kot odrasle. Otroci bi na primer lahko izdelovali gradove ter lesene meče in ščite ob tem pa spoznavali grajsko življenje in razvijali svoje umetniške spretnosti. Vzpostavili bi lahko tudi muzej, v katerem bi bil predstavljen grad in njegova zgodovina, kjer bi lahko malo starejši izvedeli več o prostorih, v katerih se nahajajo.

Poleg tega bi lahko bil grad prostor številnih kulturnih dogodkov – koncertov, gledaliških predstav, recitalov. Organizirale bi se lahko tudi srednjeveške igre – mečevanje, lokostrelstvo, ki bi privabljale številne domačine in turiste. Na gradu se že zdaj odvijajo poroke, kar bi občina lahko še naprej izvajala in razvijala. Vse to bi prispevalo h kulturno-umetniški ustvarjalnosti in ljudem omogočilo dostop do kulturnih programov.

Javni interes izhaja tudi iz Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)⁷, ki v 2. členu opredeljuje javni interes na področju kulture kot interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničuje z zagotavljanjem pogojev zanje. Izhodišča za določanje javnega interesa za kulturo so opredeljena v 8. členu, kot sledi:

»Javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije in slovenskega naroda, za katerega skrbijo Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: država) in lokalne skupnosti.

Javni interes za kulturo se uresničuje predvsem z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor,
- mednarodno prepoznavnost in uveljavitev slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.«

Načini uresničevanja javnega interesa so opredeljeni v 24. členu ZUJIK, ki določa:

»Država in lokalne skupnosti uresničujejo javni interes za kulturo po tem zakonu zlasti:

- z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin,
- z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture.

Kot je bilo že navedeno, bi Grad Tabor prispeval k turističnemu razvoju Občine Laško in celotne Savinjske regije. Zakon o spodbujanju razvoja turizma⁸ v 15. členu določa dejavnosti in storitve, ki so v javnem interesu:

»15. člen

(dejavnosti in storitve, katerih opravljanje na ravni turističnega območja je v javnem interesu)

(1) Dejavnosti in storitve, katerih opravljanje na ravni turističnega območja je v javnem interesu, so:

1. informacijska turistična dejavnost, ki vključuje:
 - informiranje turistov, vključno s turisti s posebnimi potrebami,

⁷ Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg.

⁸ Zakon o spodbujanju razvoja turizma, Uradni list RS, št. 13/18.

- zbiranje podatkov za potrebe informiranja obiskovalcev,
- ugotavljanje mnenj obiskovalcev o kakovosti turistične ponudbe,
- sprejemanje in posredovanje predlogov in pritožb obiskovalcev v zvezi s turistično ponudbo pristojnim organom,
- urejanje in vzdrževanje turistične signalizacije,
- 2. **spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja,**
- 3. **trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja,**
- 4. **promocija turizma v digitalnem okolju,**
- 5. **varovanje nepremičnih spomenikov lokalnega in državnega pomena,**
- 6. **razvoj in vzdrževanje turistične infrastrukture,**
- 7. **razvoj in vzdrževanje javnih površin, namenjenih turistom (vzdrževanje in urejanje parkov, zelenic, cvetličnih nasadov, planinskih ter tematskih poti in podobno),**
- 8. **urejanje in vključevanje zavarovanih naravnih območij v turistično ponudbo, ob upoštevanju aktov o zavarovanju ter v skladu z razvojnimi usmeritvami in varstvenimi režimi v zavarovanih območjih,**
- 9. **organizacija in izvajanje prireditev,**
- 10. **ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva glede pozitivnega odnosa do turistov in turizma,**
- 11. **druge storitve, ki se na turističnem območju brezplačno zagotavljajo turistom.**«

Grad Tabor ima potencial, da se razvije na vseh označenih področjih v javnem interesu, ki jih namerava Občina Laško razvijati.

V **Strategiji razvoja in trženja turizma za občino Laško 2020**⁹ so opredeljeni izzivi, cilji in vizija za območje občine Laško kot turistične destinacije. V povzetku strategije¹⁰ so predstavljene ključne strateške opredelitve. Namen strategije je prispevati h krepitvi ekonomske vrednosti turizma, da bodo imele od tega koristi vse tri ključne skupine deležnikov:

1. **ljudje, ki tu živijo – bolj urejeno okolje, nove vsebine in dvig kakovosti življenja;**
2. **ljudje, ki tu delajo – povezani smo močnejši, podjetja pa za svoje delo potrebujejo tudi urejeno destinacijo in ugodno podporno okolje za razvoj turizma;**
3. **ljudje, ki to območje obiščejo – bolj bogata, raznolika in doživljajska ponudba.**

Glavni izziv, ki ga strategija izpostavlja je, kako razvojni fokus v novem obdobju usmeriti v **razvoj vsebin, doživetij, zgodb, oblikovanje zaokroženih turističnih produktov, povezovanje, razlikovanje, implementacijo aktivnosti za trajnostni razvoj turizma in uvajanje inovacij za bolj razlikovalne produkte.**

Kot četrta izmed petih strateških prioritet delovanja je opredeljen produkt. Laško je v prvi vrsti zdraviliška destinacija. Z **razvojem bolj doživljajskih, avtentičnih in razlikovalnih produktov** se bo prispevalo k bolj privlačni ponudbi Laškega in pripomoglo k povečanju obsega povpraševanja. Na ta način se bo ponudilo osnovo za večje razlikovanje do drugih zdraviliških destinacij (ne samo v Sloveniji, ampak tudi v srednjeevropskem prostoru) ter povečalo privlačnost destinacije za prihod novih, tako stacionarnih kot enodnevnih gostov (tudi novi motivi prihoda).

Občina Laško kot lastnik in upravljavec Gradu si bi lahko prizadevala, da bo tak nov doživljajski produkt lahko bil tudi Grad Tabor.

⁹ Dostopna na spletni strani: <<https://www.lasko.si/sl/dogodki-kategorija/3538-strategija-razvoja-in-trzenja-turizma>> (10. 4. 2019).

¹⁰ Dostopen na spletni strani: <<https://lasko.info/nosilka-bronastega-znaka-slovenia-green-v-zeleni-shemi-slovenskega-turizma/>> (10. 4. 2019).

Regionalni razvojni program Savinjske razvojne regije 2014-2020¹¹ med ključnimi razvojnimi področji opredeljuje tudi trajnostni turizem. Razvojni ukrepi na tem področju bodo usmerjeni v:

- **ustvarjanje pogojev za razvoj regije kot turistične destinacije,**
- [...],
- **razvoj turistične ponudbe (naravna dediščina, kulturna dediščina, ureditev kampov, jezer, rečni turizem, prireditve),**
- **nadgradnjo in razvijanje novih programov in turističnih produktov, storitev, ki bodo temeljili na interpretaciji narave, upoštevanju naravne in kulturne dediščine območja – razvoj zelenega, naravovarstvenega turizma,**
- [...].

Občina Laško s svojim prizadevanjem za brezplačen prenos Gradu Tabor v njeno lastništvo ravna v skladu z razvojnimi ukrepi na področju trajnostnega turizma in si prizadeva za **razvoj turistične ponudbe.**

Strategija razvoja Slovenije 2030¹² opredeljuje vizijo in cilje razvoja celotne Slovenije. **Osrednji cilj strategije je zagotoviti kakovostno življenje za vse.** Uresničiti ga je mogoče z uravnoteženim **gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem,** ki upošteva omejitve in zmožnosti planeta ter ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Na ravni posameznika se kakovostno življenje kaže **v dobrih priložnostih za delo, izobraževanju in ustvarjanju,** v dostojnem, varnem in aktivnem življenju, zdravem in čistem okolju ter vključevanju v demokratično odločanje in soupravljanje družbe.

Predstavljenih je tudi 12 razvojnih ciljev:

1. Zdravo in aktivno življenje,
2. Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo,
3. Dostojno življenje za vse,
4. Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete, kar se bo doseglo:
 - **z razvijanjem in ohranjanjem slovenskega jezika, kulture ter kulturne in naravne dediščine; [...];**
 - **s spodbujanjem dobrega in na sodelovanju vseh temeljčega upravljanja kulturne dediščine; [...],**
5. Gospodarska stabilnost,
6. Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor,
7. Vključujoč trg dela in **kakovostna delovna mesta,**
8. Nizkoogljično krožno gospodarstvo,
9. Trajnostno upravljanje naravnih virov,
10. Zaupanja vreden pravni sistem,
11. Varna in globalno odgovorna Slovenija,
12. Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve.

Občina Laško bo v primeru pridobitve lastništva na Gradu Tabor prispevala k razvoju in ohranjanju gradu kot kulturne dediščine. Z vzpostavitvijo različnih programov na gradu se bodo odprla tudi **nova kakovostna delovna mesta,** kar bo pripomoglo k gospodarskemu razvoju občine. V kolikor bo Občina Laško dobila v last Grad Tabor, se bo z uvajanjem novih programov **povečala kakovost storitev.** Občina bo tudi **prispevala k trajnostnemu upravljanju gradu,** saj bo pri tem zasledovala izpolnitev javnega interesa.

¹¹ Dostopen na spletni strani: <<http://www.rasr.si/si/files/default/RRP%20SAVINJSKE%20REGIJE%202014-2020.pdf>> (10. 4. 2019).

¹² Dostopna na spletni strani: <http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/srs2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf> (10. 4. 2019).

5. SKLEP

Kot je razvidno iz analize v prejšnji točki tega mnenja, je javni interes za brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško jasno izražen v več pravnih podlagah. V kolikor bo Grad Tabor brezplačno prenesen na Občino Laško, bo le-ta lahko ustrezno zavarovala javni interes na področju varstva kulturne dediščine, razglasila Grad Tabor za kulturni spomenik lokalnega pomena in za Grad Tabor zagotovila ustrezno upravljanje ter izvajanje programov, ki bodo v javnem interesu. V kolikor Grad tabor ne bo brezplačno prenesen na Občino Laško, Občina Laško ne bo imela na voljo mehanizmov, da bi lahko ustrezno zaščitila javni interes.

V tej fazi ne vidimo zadržkov, da Občina Laško ne bi pristopila k izvedbi ustreznih aktivnosti pri Vladi Republike Slovenije in DSU za brezplačen prenos Gradu Tabor na Občino Laško. Na podlagi obstoječih podatkov tudi ni mogoče identificirati, da bi taka pridobitev lahko povzročila večje stroške oz. da bi bilo lastništvo lahko povezano s pogoji, ki bi povzročili nesorazmerne obveznosti za Občino Laško glede na koristi brezplačne pridobitve.

V kolikor bi tekom postopka brezplačne pridobitve lastninske pravice izkazalo, da bi pridobitev lahko povzročila nesorazmerne obveznosti za Občino Laško, predlagamo, da se izdelata ekonomski elaborat, v katerem bo izdelana finančna in ekonomska analiza brezplačnega prenosa Gradu Tabor na Občino Laško.

doc. dr. Boštjan Ferk
DIREKTOR

Inštitut
javno zasebno
partnerstvo

Inštitut za javno-zasebno partnerstvo, zavod Turjak
Železnico 14, 1411 Turjak, s: www.pppforum.si,
e: info@pppforum.si, davčna št.: SI22672826
matična št.: 3455114, TRR: SI56 2900 0005 5574 746

